

Motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden

Motion av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige anför Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden.

Motionärerna anför att konst och kultur har en positiv inverkan på livskvalitet och välbefinnande, särskilt för äldre, genom att motverka ensamhet, stimulera minnen och skapa en mer trivsamt miljö. De menar att tillgången till konst och estetiska inslag varierar mellan stadens äldreboenden och föreslår därför att kulturnämnden, i samarbete med äldrenämnden, ska ta fram en strategi för ökad tillgång till konst och kultur på äldreboenden. Förslaget omfattar även att utveckla möjligheter för äldre att delta i konstnärliga aktiviteter samt att stärka samverkan mellan äldreboenden och kulturaktörer inom ramen för stadens kultursamarbeten. Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionärerna:

- att staden verkar för mer konst och kultur på stadens äldreboenden

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret ser att de senaste årens strukturerade arbete har gett effekt i form av en ökad efterfrågan och medvetenhet inom äldreomsorgens verksamheter kring kultur för äldre.

Kulturnämnden bedömer att de senaste årens strukturerade samarbete har gett effekt i form av en ökad efterfrågan och medvetenhet inom äldreomsorgens verksamheter kring kultur för äldre.

Äldrenämnden anser att det inte finns behov av en särskild strategi för att öka det kulturella utbudet på äldreboenden. De årliga budgetskrivningarna, handlingsplanen för åldersvänlig stad samt styrgrupp och arbetsgrupp i modellen Kultur för äldre innebär att ett pågående arbete sker.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd bedömer att intentionerna i motionen om att kultur och konst är en viktig del i äldreomsorgen och att arbetssätt redan är etablerade idag.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att de boende på vård- och omsorgsboende idag ges möjlighet att ta del av både stadens gemensamma kulturella utbud samt de konst- och kulturaktiviteter som erbjuds av stadsdelsförvaltningens aktivitetsansvariga.

Järva stadsdelsnämnd anser att kulturförvaltningens arbete med Kultur för äldre kan utökas för säkra ett ökat inslag av konstnärliga aktiviteter på stadens äldreboenden.

Kungsholmens stadsdelsnämnd bedömer att en strategi skulle kunna medföra ökat stöd samt likställighet gällande tillgång till kultur för stadens äldreboenden. Nämnden vill dock påpeka att staden har väldigt mycket olika dokument att beakta och omhänderta.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget och framhåller att pedagogiska inslag i samband med konst- och kulturupplevelser ytterligare kan höja både uppskattning och förståelse för verk och upplevelser.

Stockholms Stadshus AB vill lyfta betydelsen av att framtagandet av en strategi sker i dialog med Stockholm konst, som har stor erfarenhet av lämplig konst anpassad för en äldre målgrupp. Det är även viktigt att prioritera och arbeta med att anpassa både konst och kulturaktiviteter till verksamheten och de boendes behov och förutsättningar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Som äldre- och kulturborgarråd är jag övertygad om att konst och kultur spelar en avgörande roll för äldres livskvalitet, hälsa och känsla av sammanhang. Kultur kan bryta ofrivillig ensamhet, väcka minnen och skapa gemenskap. Det är därför vi under denna mandatperiod har prioriterat att stärka äldres tillgång till kultur inom äldreomsorgen.

Arbetet ger resultat. Antalet bokade och genomförda kulturprogram inom ramen för stadens satsningar har ökat kraftigt och efterfrågan överträffar målen. Fler äldre får idag ta del av musik, teater, berättande, film och skapande verksamhet till ett

subventionerat pris. Kompetenshöjande insatser för personal och en tydligare struktur för bokning och uppföljning har bidragit till att kultur blivit en mer självklar del av verksamheternas innehåll.

Även den fysiska konsten är en viktig del av miljön på våra vård- och omsorgsboenden. Stockholm konst arbetar löpande med att placera och förnya konst i stadens boenden och samverkar med Micasa Fastigheter i Stockholm AB vid ny- och ombyggnationer. Det bidrar till genomtänkta och värdiga miljöer för de äldre.

Staden har redan styrning, uppföljning och konkreta verktyg på plats. Fler dokument är inte det som i sig skapar mer kultur i vardagen. Det gör ett aktivt arbete i verksamheterna.

Det är däremot rimligt att lyfta frågan om likvärdighet, inte minst mellan olika utförare. De kommunala verksamheterna är en tydlig del av stadens strukturerade kultursatsningar. När det gäller privata utförare inom lagen (2008:926) om valfrihetssystem är det relevant att fråga i vilken utsträckning konst och kultur integreras i deras verksamhet och hur detta följs upp. Om skillnader finns behöver fokus ligga på kvalitet och uppföljning, inte på att producera ännu en strategi.

Sammanfattningsvis pågår redan ett omfattande arbete för att stärka konst och kultur i stadens äldreomsorg. Jag menar att vi nu ska fortsätta utveckla det arbete som ger resultat, snarare än att lägga kraft på nya övergripande strategidokument.

Bilaga

Motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden, dnr KS 2025/651-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Föredragande borgarråd anför att staden redan har styrning, uppföljning och konkreta verktyg på plats för ändamålet och att fler dokument inte är det som i sig skapar mer kultur i vardagen. Hon lyfter samtidigt frågan om likvärdighet, och menar att den måste öka mellan kommunala och privata utförare.

Om det redan finns konkreta verktyg och en styrning på plats så undrar man varför borgarrådet då pekar på bristen på likvärdighet i sitt svar. Hon vill sannolikt ta tillfället i akt att attackera de privata utförarna, men sanningen är att utbudet idag varierar mellan olika stadsdelar och äldreboenden i staden och det gäller oavsett utförare.

Denna ojämlikhet riskerar att leda till att vissa äldre får betydligt sämre möjligheter än andra att ta del av den kultur och konst som visat sig ha stor betydelse för välbefinnande och livskvalitet.

Vi menar därför att staden bör ta fram en tydlig strategi för att säkerställa ett mer likvärdigt konstnärligt och kulturellt utbud på äldreboenden i hela staden. En sådan strategi kan bidra till att både öka kvaliteten och jämna ut skillnaderna i tillgången till konst och kultur mellan stadsdelar och äldreboenden. Det är självfallet viktigt att strategin inte blir en pappersprodukt; en strategi som ska uppnå effekt måste följas av målsättning. Dessa mål skall följas upp och i förekommande fall behöver staden implementera konkreta åtgärder för att nå målen.

Att äldre får tillgång till god och lättillgänglig kultur bidrar till högre livskvalitet, delaktighet och meningsfullhet för äldre personer.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 mars 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige anför Jan Jönsson och Isabel Smedberg Palmqvist (båda L) om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden.

Motionärerna anför att konst och kultur har en positiv inverkan på livskvalitet och välbefinnande, särskilt för äldre, genom att motverka ensamhet, stimulera minnen och skapa en mer trivsamt miljö. De menar att tillgången till konst och estetiska inslag varierar mellan stadens äldreboenden och föreslår därför att kulturnämnden, i samarbete med äldrenämnden, ska ta fram en strategi för ökad tillgång till konst och kultur på äldreboenden. Förslaget omfattar även att utveckla möjligheter för äldre att delta i konstnärliga aktiviteter samt att stärka samverkan mellan äldreboenden och kulturaktörer inom ramen för stadens kultursamarbeten. Mot bakgrund av ovanstående föreslår motionärerna:

- att staden verkar för mer konst och kultur på stadens äldreboenden

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärernas syn på att kultur och konst kan ge positiva hälsoeffekter och ett socialt sammanhang som bidrar till känsla av välbefinnande och meningsfullhet. Utifrån detta är kultur och konst en viktig och etablerad del av stadens arbete med Åldersvänlig stad samt inom stadens äldreomsorg, exempelvis används kulturella och sociala aktiviteter för att bidra till att bryta ofrivillig ensamhet.

I kommunfullmäktiges budget för 2021 fick kulturnämnden i uppdrag att, i samråd med äldrenämnden, utreda möjligheten för en permanent kulanpremie riktad till äldre. Utredningen behandlades av äldrenämnden och kulturnämnden i juni 2021 och visade att det krävs ett långsiktigt strategiskt arbete för att kultur ska bli en integrerad del och få en högre prioritet inom äldreomsorgen.

Samverkansmodellen Kultur för äldre ligger till grund för kulturnämnden och äldrenämndens arbete för att tillgängliggöra kultur. I april 2023 beslutade kulturnämnden om en ny stödform; Stöd till kulturprogram för äldre. Stödet kan sökas av det fria kulturlivet för att erbjuda äldreomsorgen kvalitativa och målgruppsanpassade kulturprogram till ett reducerat pris. Kulturprogram som får stöd

bokas av äldreomsorgens verksamheter genom webbplatsen Kultur för äldre. Kultur för äldre bygger på en samfinansiering mellan kulturnämnden och stadsdelsnämnderna, där kostnaderna delas lika mellan kulturnämnden och respektive stadsdelsnämnd. Satsningen har gett fler äldre inom äldreomsorgen möjlighet att ta del av kulturprogram inom flera genrer.

På stadens äldreboenden så placerar Stockholm konst ut konstverk och äldreomsorgsverksamheter i egen regi kan ansöka om att byta konst för att skapa en förändring i lokalerna. Arbetet med ny konst sker i samverkan med MICASA genom enprocentsregeln.

Sammanfattningsvis ser stadsledningskontoret att de senaste årens strukturerade arbete har gett effekt i form av en ökad efterfrågan och medvetenhet inom äldreomsorgens verksamheter kring kultur för äldre.

Stadsledningskontoret föreslår att motion av Jan Jönsson och Isabel Smedberg Palmqvist (båda L) om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utredning av förutsättningar för en modell för äldres möte med kultur

Kulturförvaltningen fick år 2021 i uppdrag att, i samråd med äldreförvaltningen, utreda förutsättningarna för en ekonomiskt och administrativt hållbar modell för att nå ut med kulturprogram till Stockholms äldre invånare. Utredningen behandlades av äldrenämnden och kulturnämnden i juni 2021 (dnr 1.1/3955/2020).

Utredningen visade att det krävs ett långsiktigt strategiskt arbete om kultur ska bli en integrerad del och få en högre prioritet inom äldreomsorgen. Utredningen visade på behovet av en samordnande roll, och därför anställde kulturförvaltningen 2022 en utvecklingsledare för Kultur för äldre.

I samband med utredningen tillsattes en styrgrupp för Kultur för äldre, som fortfarande är aktiv. Styrgruppen består av biträdande kulturdirektör, direktör för äldreförvaltningen, stadsdelsdirektörer, äldreombudsman och strateger från respektive förvaltning. Styrgruppen träffas fyra gånger per år.

Erfarenheter utifrån arbetet med Kultur för äldre visar att förutsättningarna för äldreomsorgens verksamheter att erbjuda ett kulturutbud är beroende av ekonomi, personella resurser och kunskap om kulturens betydelse.

Kulturförvaltningen anser inte att det i dagsläget finns ett behov av en strategi, eftersom det finns ett pågående övergripande arbete genom budgetskrivningar, handlingsplanen för åldersvänlig stad samt styrgrupp och arbetsgrupp enligt modellen Kultur för äldre.

Modellen Kultur för äldre

Satsningar på kultur är en självklar del i stadens arbete med Åldersvänlig stad samt ett viktigt verktyg för att bryta ofrivillig ensamhet. Samverkansmodellen "Kultur för äldre" ligger till grund för kulturförvaltningens och äldreförvaltningens nuvarande arbete för att tillgängliggöra kultur.

Den 25 april 2023 beslutade kulturnämnden om en ny stödform; Stöd till kulturprogram för äldre. Stödet kan sökas av det fria kulturlivet för att erbjuda äldreomsorgen kvalitativa och målgruppsanpassade kulturprogram till ett reducerat pris. Kulturprogram som får stöd bokas av äldreomsorgens verksamheter genom webbplatsen Kultur för äldre.

Samverkansmodellen Kultur för äldre bygger på en samfinansiering mellan kulturnämnden och stadsdelsnämnderna, där kulturförvaltningen svarar för 50 procent av kostnaden av ett kulturbesök och enheterna inom äldreomsorgen bekostar den andra hälften.

Satsningen har gett fler äldre inom äldreomsorgen möjlighet att ta del av kulturprogram inom flera genrer. Kulturprogrammen har varit uppskattade och antalet bokningar har överträffat förväntningarna. Under 2024 överträffade efterfrågan på kulturprogrammen målen. Över 400 program genomfördes. Målet för 2025 är 500 bokade kulturprogram och kommer att uppnås.

Utbudet följs upp kontinuerligt via statusrapport för kulturaktörerna två gånger per år, samt årlig enkät till äldreomsorgens verksamheter. Antal bokningar skiljer sig åt mellan olika verksamheter och stadsdelar. En viktig prioritering i det fortsatta arbetet är därför att skapa en mer jämlik tillgång till kulturprogrammen både inom vad som bokas och vilka verksamheter som bokar. Musik är den genre som bokas mest.

Stadsdelsförvaltningarna har olika förutsättningar för kulturella aktiviteter för äldre, beroende på ekonomi, personella resurser och kunskap om kulturens betydelse. En viktig resurs i arbetet för enheterna är stadsdelarnas kultursamordnare/kultursekreterare.

Kulturförvaltningen och äldreförvaltningen samverkar genom regelbundna arbetsmöten för att tillgängliggöra och utveckla kultur för äldre. Äldreförvaltningen anordnar regelbundna utbildningar för vård- och omsorgspersonal inom ramen för Kultur för äldre. Äldreförvaltningen har även i uppdrag att tillgängliggöra stadens

digitala samlingar i samarbete med Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholms konst. Staden har producerat filmer med till exempel konst- och museivisningar som riktar sig till målgruppen äldre. Filmerna presenteras bland annat på webbsidan Kultur inom äldreomsorgen.

Konst på stadens äldreboenden

Stockholm konst placerar ut konst på äldreboende och arbetar tillsammans med MICASA för ny konst genom enprocentsregeln. Stockholm konst vill gärna fortsätta utveckla arbetet med att informera om konsten och det konstpedagogiska arbetet.

Sammanfattningsvis ser kulturförvaltningen att de senaste årens strukturerade samarbete har gett effekt i form av en ökad efterfrågan och medvetenhet inom äldreomsorgens verksamheter kring kultur för äldre. Enligt ovan beskrivning av kulturförvaltningens och äldreförvaltningens arbete kring kultur för äldre anser kulturförvaltningen att det i dagsläget inte finns ett behov av en särskild strategi för att öka det kulturella utbudet på äldreboenden. De årliga budgetskrivningarna, handlingsplanen för åldersvänlig stad, samt styrgrupp och arbetsgrupp i samverkansmodellen Kultur för äldre innebär att ett pågående arbete sker.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Reservation av Margita Jacobsson (L), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Thomas Wihlman (C), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Konst och kultur är något som kan ge positiva hälsoeffekter och ett socialt sammanhang som bidrar till känsla av välbefinnande och meningsfullhet. På vård- och omsorgsboenden är kulturella och sociala aktiviteter något som kan bidra till att bryta ofrivillig ensamhet. Ett mål inom den nationella såväl som den kommunala kulturpolitiken är att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. De nationella kulturpolitiska målen slår fast att "Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet". Stockholm stad har mål på övergripande nivå och nämndnivå att äldre ska kunna ha en hög livskvalitet och möjlighet till kulturella aktiviteter.

Kulturförvaltningen fick i uppdrag år 2021 att, i samråd med äldreförvaltningen, utreda förutsättningarna för en ekonomiskt och administrativt hållbar modell i syfte att nå ut med kulturprogram till Stockholms äldre invånare. Utredningen visade att det krävs ett långsiktigt strategiskt arbete om kultur ska bli en integrerad del och få en högre prioritet inom äldreomsorgen. Bland annat behövs ett strukturerat arbetssätt

men även en uppföljning av det kulturella arbetet. Förslaget godkändes (ALD dnr 2021/244, KUF dnr 1.1/3955/2020) av äldrenämnden respektive och kulturnämnden i juni 2021. Modellen ”Kultur för äldre” ligger till grund för kulturförvaltningens och äldreförvaltningens nuvarande arbete kring att tillgängliggöra kultur.

Modellen innebär bland annat kompetenshöjande insatser för äldreomsorgens personal och bokningsbara, kvalitetssäkrade kulturprogram till reducerat pris. Kompetenshöjande insatser behövs på olika nivåer inom äldreomsorgen för att skapa förståelse för kulturens påverkan på äldres hälsa och livskvalitet. Det är även viktigt att bygga långsiktiga samverkansformer mellan stadsdelsförvaltningarna, äldreförvaltningen och kulturförvaltningen för att tillsammans arbeta för äldres rätt till kultur utifrån förvaltningarnas respektive uppdrag.

I samband med utredningen år 2021 tillsattes en styrgrupp bestående av biträdande direktör för kulturförvaltningen, direktör för äldreförvaltningen, stadsdelsdirektörer, äldreombudsman och strateger från respektive förvaltning. Styrgruppen har fortsatt sitt arbete och träffas fyra gånger per år för övergripande styrning och vägledning i arbetet. Som ett resultat av utredningen inrättades en ny tjänst på kulturförvaltningen, utvecklingsledare för Kultur för äldre, samt årliga utlysningar av ekonomiskt stöd för kulturaktörer. Det innebär bokningsbara kulturprogram på en webbsida för äldreomsorgens verksamheter. Kultur- och äldreförvaltningen samverkar genom regelbundna arbetsmöten för att tillgängliggöra och utveckla kultur för äldre. I syfte att sprida information, utbyta erfarenheter och kompetensutveckla anordnar och deltar kulturförvaltningen respektive äldreförvaltningen i olika nätverk i staden.

Äldreförvaltningen anordnar regelbundna utbildningar för vård- och omsorgspersonal inom ramen för Kultur för äldre. Förvaltningen har i uppdrag att tillgängliggöra stadens digitala samlingar. Filmer med tillhörande vägledningsmaterial har utarbetats i samarbete med medeltidsmuseum, stadsmuseum och Stockholm konst. Materialet går att beställa i en fysisk pärm eller hämta på webbsidan Titta in på museet.

Stockholm konst ansvarar för stadens offentliga konst som bland annat finns i stadens vård- och omsorgsboenden. Äldreomsorgsverksamheter i stadens regi kan ansöka om att byta konst för att skapa en förändring i lokalerna.

Under de år som förvaltningarna har haft det gemensamma uppdraget utifrån modellen har det blivit tydligt att det finns olika förutsättningar för kulturella aktiviteter och utbud i stadsdelsförvaltningarna. Förutsättningarna är beroende av ekonomi, personella resurser och kunskap om kulturens betydelse.

En viktig resurs och stöd i arbetet för enheterna är de kultursamordnare/kultursekreterare som finns i stadsdelsförvaltningarna. Det strategiska arbetet med kulturfrågor inom äldreomsorgen varierar, beroende på att inte alla kultursamordnare har i uppdrag att arbeta med äldreomsorgens verksamheter.

Enligt ovan beskrivning av äldreförvaltningens och kulturförvaltningens arbete kring kultur för äldre anser äldreförvaltningen att det inte finns behov av en särskild strategi för att öka det kulturella utbudet på äldreboenden. De årliga budgetskrivningar,

handlingsplanen för åldersvänlig stad samt styrgrupp och arbetsgrupp i modellen Kultur för äldre innebär att ett pågående arbete sker.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remiss av motion om att staden ska verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser likt motionärerna att kultur och konst är viktiga delar som har en positiv inverkan på livskvalitet och välbefinnande. Utifrån detta är kultur och konst en viktig och etablerad del av äldreomsorgen idag.

Samtliga särskilda boenden erbjuder regelbundna och återkommande kulturella aktiviteter. Exempel på sådana är musikframträdanden, högläsning, filmvisningar och firanden av årets högtider med passande kulturinslag. Verksamheterna samarbetar med aktörer som Kultur i vården, Seniorglädje och Svenska kyrkan, samt bokar externa artister för uppträdanden. På helger genomför företaget Ung Omsorg ungdomsbesök på de särskilda boendena.

Vissa enheter arrangerar särskilda kulturaktiviteter såsom målargrupper, pubaftnar med musik och utflykter till exempelvis museer. Vilken typ av kulturutbud som finns på det särskilda boendet beror på omsorgstagarnas behov, önskemål och förutsättningar.

Stadsdelsförvaltningens särskilda boenden samverkar med Stockholm konst, där konstverk ställs ut med tillhörande konstnärsinformation.

Kulturverksamheten planeras med hjälp av ett så kallat årshjul, vilket skapar struktur och kontinuitet över året. Även feriearbetande ungdomar deltar i arbetet, bland annat genom ett återkommande musikprojekt som omfattar både särskilda boenden och förebyggande verksamhet.

Mot denna bakgrund bedömer stadsdelsförvaltningen att intentionerna i motionen redan uppfylls.

Jämställdhetsanalys

Kulturella aktiviteter inom särskilda boenden riktar sig till både kvinnor och män, men behov och intressen kan variera beroende på kön, ålder och tidigare livserfarenheter. För att uppnå jämställdhet är det viktigt att kulturverksamheten planeras med medvetenhet om könsskillnader i intresse och delaktighet.

Äldreperspektiv

Ett brett och tillgängligt kulturutbud bidrar till ökad livskvalitet, delaktighet och meningsfullhet för äldre personer, vilket är centrala principer enligt arbetssättet i en äldrevänlig stad. Att erbjuda kultur i olika former – såsom musik, konst, litteratur och firanden – ger möjlighet till stimulans, social gemenskap och igenkänning, vilket är särskilt betydelsefullt för äldre med kognitiv svikt eller minskad rörlighet. Samverkan med externa aktörer och möjlighet till utflykter utanför boendet stärker äldres rätt till att vara en aktiv del av samhället. Variationen i utbud och anpassning efter individuella behov visar att verksamheterna arbetar i linje med principerna för en äldrevänlig omsorg.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Reservation av Fatima Nur (L), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att staden ska verka för konst och kultur på stadens äldreboenden.

På särskilt boende i Hässelby-Vällingby finns aktivitetslokaler med aktivitetsansvariga som omvärldsbevakar utbudet av konst och kultur samt planerar och bokar in dessa.

En central resurs är Kultur för äldre, som samlar material och erbjudanden riktade till äldreomsorgen. Genom denna tjänst erbjuds ett varierat utbud som kan bokas, bland annat filmer om samlingar från museer i Stockholm, digitala museivisningar, bildvisningar och föreläsningar.

Som exempel bjuds de boende varje år in till en digital visning av Liljevalchs vårsalong. Detta görs i form av en vernissage, där boende erbjuds framdukad dryck och tilltugg för att förstärka känslan av att delta på en vernissage.

De äldre får ta del av olika typer av underhållning som till exempel musikuppträdanden med olika teman och genre som lockar till dans. Aktivitetsansvariga skapar även eget årligt programutbud med kulturella aktiviteter. De boende erbjuds musikstunder varje vecka, där förskolebarn ibland deltar. Både kända konstverk och boendes egna alster sätts upp vilket leder till konstnärliga samtal. De äldre erbjuds möjlighet till skapande i form av exempelvis måleri, att sticka, virka och annat pyssel. Kulturaktiviteter och skapande kopplas även till traditioner och högtider, där samverkan sker med kyrkan och en förskola.

De boende på vård- och omsorgsboende ges idag möjlighet att ta del av både stadens gemensamma kulturella utbud samt de konst- och kulturaktiviteter som erbjuds av förvaltningens aktivitetsansvariga.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Järva stadsdelsförvaltning är positiv till förslaget att verka för mer konst och kultur på stadens äldreboenden. Dock är förvaltningen tveksam till om ett en stadsövergripande strategi skulle ge önskad effekt.

Äldre. Detta sker bland annat genom stadens digitala bokningstjänst Kultur för äldre. Verksamheter som kan boka dessa kulturaktiviteter är vård- och omsorgsboenden, servicehus, hemtjänst, dagverksamheter samt mötesplatser och träffpunkter för seniorer. Tjänsten är tillgänglig för verksamheter både i kommunal och privat regi i Stockholms stad.

På webbplatsen finns olika kulturinslag i kategorierna skapande, film, teater, dans, musik och berättande att boka för verksamheterna. Aktiviteterna har beviljats stöd av kulturförvaltningen och är kvalitetssäkrade som lämpliga kulturinslag för äldre. Stödet gör det möjligt att erbjuda kulturprogram till reducerat pris. Verksamheterna får på detta sätt möjlighet att boka dyrare konst och kulturaktiviteter än vad som annars hade varit möjligt.

Järva stadsdelsförvaltning är enligt Kulturförvaltningen en av de förvaltningar i staden som mest använder Kultur för äldre. De äldre uppskattar de kulturella aktiviteterna och verksamheterna upplever att tjänsten fungerar bra. För att säkra ett ökat inslag av konstnärliga aktiviteter på stadens äldreboenden ser förvaltningen att kulturförvaltningens arbete med Kultur för äldre kan utökas. Detta bör ske för de konst och kulturinslag där en sådan efterfrågan finns av de äldre i verksamheterna. De

äldre i staden är en icke homogen grupp människor med olika önskemål och referenser på vilken slags konst och kultur de stimuleras av. Ett brett och föränderligt utbud är därför önskvärt. Förvaltningen menar att detta i högre utsträckning än en ny strategi för arbetet, skulle bidra till äldres möjligheter och önskan att delta i konstnärliga aktiviteter och att ta del av kultur.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på motionen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 juli 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med innehållet i motionen att konst och kultur kan ha en positiv inverkan på livskvalitet och välbefinnande. Att eftersträva en likställighet gällande tillgången till detta på stadens äldreboenden ser förvaltningen som positivt.

Staden har idag ett pågående arbete för att ge äldre tillgång till kultur och samverkan sker mellan äldreförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Samverkan på en stadsövergripande nivå sker även med olika kulturaktörer. Ska en strategi tas fram såsom föreslaget i motionen, behöver hänsyn tas till de dokument som finns idag. Förvaltningen bedömer att en strategi skulle kunna medföra ökat stöd samt likställighet gällande tillgång till kultur för stadens äldreboenden. Förvaltningen vill dock påpeka att staden har väldigt mycket olika dokument att beakta och omhänderta. Om en strategi tas fram är det därför viktigt att fundera över hur den är tänkt att användas, vad den ska bidra till samt vilka funktioner som ska använda den för att det ska bli ett reellt stöd för förvaltningarna.

Nedan beskrivs hur Kungsholmens äldreomsorgsavdelning arbetar med äldres tillgång till konst och kultur som bor på särskilt boende.

Kungsholmens äldreomsorgsavdelning arbetar kontinuerligt med att erbjuda de äldre tillgång till konst och kultur. Bland annat anordnas utflykter till museum och digitala visningar, samarbete med Musikkraft inom hemtjänsten som besöker äldre och spelar musik, samarbete med Kulturskolan och bokningar av diverse artister.

Stadens intranätsida ”Kultur för äldre”, används kontinuerligt där material och erbjudanden inom kultur riktade till äldreomsorgens verksamheter finns samlat.

På Kungsholmens äldreomsorgsavdelning har aktivitetsansvariga på förvaltningens särskilda boenden en nätverksträff där de träffas några gånger per år. Syftet med träffarna är att dela erfarenheter, inspiration, material och stötta varandra i planeringen av olika aktiviteter samt utöka repertoaren av aktiviteter.

Äldreomsorgsavdelningen på Kungsholmen har även sedan ett par år tillbaka genomfört en översyn av lokalerna samt inredningen på särskilt boende i egen regi och entreprenad. I detta ingick att skapa en lugn boendemiljö med mindre men noggrant placerad dekoration och inredning för att stödja de äldre och underlätta tolkningen av vad rummen och möblerna är tänkta att används till samt minska den kognitiva belastningen. Detta innebär till exempel att väggar och tyg är enfärgade utan mönster och boendena har nu färre men väl utvalda tavlor som är strategiskt placerade. Tavlorna hyrs enligt avtal med kulturförvaltningen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 september 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Södermalms stadsdelsförvaltning har sex vård- och omsorgsboenden i egen regi; Bergsund, Hornskroken, Katarinagården, Kulltorp, Magdalenagården och Nytorpgården. Vidare finns ett servicehus och sju enskilt drivna boenden inom äldreomsorgen.

Konsten på Södermalms kommunala vård- och omsorgsboenden är ett uppskattat inslag i boendemiljön och utgör en stor del av de boendes vardag. Ett väl fungerande samarbete finns med Stockholm Konst, som väljer ut, placerar och har hand om de konstverk som finns på boendena. Konsten i inomhusmiljöerna ses över och uppdateras med viss regelbundenhet av Stockholm Konst, i syfte att få ett bra samspel mellan miljöer och verk, och som fungerar bra i verksamheterna och över tid. Som exempel gjordes i år och förra året en uppdatering av konsten på Bergsund, och där finns nu 156 konstverk installerade. Ytterligare ett exempel är Hornskroken där konsten uppdaterades under förra året, och där finns 90 verk. I samband med nyinstallationer finns ibland möjlighet till en visning av verken för alla boende.

Konsten som finns utomhus vid boendena är oftast äldre verk som tillkom samtidigt som byggnaden uppfördes, och vars underhåll de enskilda fastighetsägarna oftast ansvarar för.

Kulturaktiviteter på boendena på Södermalm varierar både i omfång och uttryck, och är en viktig del i verksamheternas sociala och hälsofrämjande arbete. På de flesta av boendena finns en aktivitetsansvarig som bokar in kulturaktiviteter och andra typer av aktiviteter för de boende. Aktiviteterna bokas och planeras ibland enligt specifika önskemål från de boende. Enligt Kulturförvaltningen har de flesta av verksamheterna på Södermalms kommunala vård- och omsorgsboenden de senaste två åren använt sig av subventionerna genom "Kultur för äldre". Övriga kulturaktiviteter bokas genom andra kontakter och initiativ.

Förvaltningen ser positivt på förslaget att främja mer konst och kultur inom verksamheterna med en tydlig strategi. Förvaltningen vill framhålla att pedagogiska inslag i samband med konst- och kulturupplevelser, exempelvis visningar av konsten, är mycket uppskattade aktiviteter bland de boende. Pedagogiska inslag och fördjupade samtal kring konst och kultur kan förhöja både uppskattning och förståelse för verk och upplevelser.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Stockholm Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 29 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen anser i huvudsak att det är positivt att Kulturnämnden och Äldrenämnden föreslås ta fram en strategi för att öka tillgången på konst och kultur på stadens äldreboenden.

I likhet med Micasa Fastigheter vill koncernledningen lyfta betydelsen av att framtagandet av en strategi sker i dialog med Stockholm konst, som har stor erfarenhet av lämplig konst anpassad för en äldre målgrupp. Det är även viktigt att prioritera och arbeta med att anpassa både konst och kulturaktiviteter till verksamheten och de boendes behov och förutsättningar. Det finns även fastigheter som står inför renoveringar eller som har konst och då behöver detta hanteras och omhändertas i syfte att säkerställa att initiativet ger bästa resultat.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande av Isabel Smedberg-Palmqvist (L) och Jonas Naddebo (C)

I dag varierar utbudet och tillgången till konst, kulturella aktiviteter och estetiska inslag kraftigt mellan olika stadsdelar och äldreboenden i Stockholm. Denna ojämlikhet riskerar att leda till att vissa äldre får betydligt sämre möjligheter än andra att ta del av den kultur och konst som visat sig ha stor betydelse för välbefinnande och livskvalitet.

Vi menar därför att staden bör ta fram en tydlig strategi för att säkerställa ett mer likvärdigt konstnärligt och kulturellt utbud på äldreboenden i hela staden. En sådan strategi kan bidra till att både öka kvaliteten och jämna ut skillnaderna i tillgången till konst och kultur mellan stadsdelar och äldreboenden.

Äldrenämnden

Reservation av Margita Jacobsson (L)

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna noterar att förvaltningen inte anser att det behövs en särskild strategi för att öka mängden konst och kultur i staden. Liberalerna menar dock att det är just en sådan strategi som behövs.

I dag varierar utbudet och tillgången till konst, kulturella aktiviteter och estetiska inslag kraftigt mellan olika stadsdelar och äldreboenden i Stockholm. Denna ojämlikhet riskerar att leda till att vissa äldre får betydligt sämre möjligheter än andra att ta del av den kultur och konst som visat sig ha stor betydelse för välbefinnande och livskvalitet.

Liberalerna menar därför att staden bör ta fram en tydlig strategi för att säkerställa ett mer likvärdigt konstnärligt och kulturellt utbud på äldreboenden i hela staden. En sådan strategi kan bidra till att både öka kvaliteten och jämna ut skillnaderna i tillgången till konst och kultur mellan stadsdelar och äldreboenden.

Särskilt uttalande av Thomas Wihlman (C)

Centerpartiet delar Liberalernas uppfattning att konst och kultur är viktigt för äldres livskvalitet och ställer sig bakom motionen. Vi ser positivt på det pågående arbetet genom modellen Kultur för äldre men konstaterar att det fortfarande finns brister som behöver åtgärdas för att nå bättre resultat.

Personalen som ansvarar för aktiviteter gör ofta ett gott arbete men saknar ibland kunskap om kulturutövarnas behov, vilket kan leda till brister i teknik och utrustning. Marknadsföringen av arrangemang varierar och är ibland nästintill osynlig, vilket gör att många äldre och anhöriga missar möjligheten att delta. Kulturutbudet behöver också anpassas bättre till den stora variation av smak och intressen som finns hos äldre. Vi vill betona vikten av att kultursamordnare i alla stadsdelar har ett tydligt uppdrag att arbeta med äldreomsorgen och att de kulturutövare som anlitas ersätts enligt gällande branschavtal.

Kultur för äldre är en bra idé men behöver utvecklas vidare för att nå sin fulla potential. Våra slutsatser bygger på samtal med publik, utövare och personal.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Liberalerna noterar att förvaltningen är positiva till intentionerna i motionen om att äldre ska ha tillgång till god och lättillgänglig kultur. Detta bidrar till högre livskvalitet, delaktighet och meningsfullhet för äldre personer. Såvitt vi kan bedöma har äldre i vår stadsdel tillgång till ett brett och omfattande kulturutbud i samarbete med civilsamhället. Däremot ser det sannolikhet mycket olika ut mellan olika stadsdelar. Därför behövs en gemensam central strategi i staden för att äldre ska ha tillgång till konst och kultur i vilken stadsdel man än bor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation av Fatima Nur (L)

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra följande

Liberalerna noterar att förvaltningen inte anser att det behövs en särskild strategi för att öka mängden konst och kultur i staden. Liberalerna menar dock att det är just en sådan strategi som behövs.

I dag varierar utbudet och tillgången till konst, kulturella aktiviteter och estetiska inslag kraftigt mellan olika stadsdelar och äldreboenden i Stockholm. Denna ojämlikhet riskerar att leda till att vissa äldre får betydligt sämre möjligheter än andra att ta del av den kultur och konst som visat sig ha stor betydelse för välbefinnande och livskvalitet.

Liberalerna menar därför att staden bör ta fram en tydlig strategi för att säkerställa ett mer likvärdigt konstnärligt och kulturellt utbud på äldreboenden i hela staden. En sådan strategi kan bidra till att både öka kvaliteten och jämna ut skillnaderna i tillgången till konst och kultur mellan stadsdelar och äldreboenden.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L)

Att bifalla motionen.